

ISSN 1318-5772 XXXII (2025) št. 2

BOŽJA BESEDA DANES

Revija Zavoda Biblično gibanje

»Ne pustite se odtrgati
od upanja evangelija.«
(Kol 1,23)

μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς
ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου.

SVETO LETO: ROMARJI UPANJA

BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin
Obup je razlog za nasmeh

PAPEŽ FRANČIŠEK, UPANJE JUTRIŠNJE CERKVE Anja Kastelic
Papež Frančišek in njegova dediščina upanja

POGOVOR Z MITJO MARKOVIČEM Teja Omerzel
Prinašati upanje

BOŽJA BESEDA V SPOMINU s. Snežna Večko
Blagoslovljen je vsak, ki nosi v sebi Božjo besedo

RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE Alan Tedeško
Upanje v Psalmih

RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE Matjaž Celarc
Upanje življenja večnosti v Lk in Apd

UVODNIK Samo Skralovnik SVETO PISMO, ZGODBA UPANJA	3
BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin OBUP JE RAZLOG ZA NASMEH	4
PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO Primož Erjavec UPANJE JE DAR IN NALOGA ZA VSAKEGA KRISTJANA	6
PAPEŽ FRANČIŠEK, UPANJE JUTRIŠNJE CERKVE Anja Kastelic PAPEŽ FRANČIŠEK IN NJEGOVA DEDIŠČINA UPANJA	8
POGOVOR S PRIJATELJI BOŽJE BESEDE Teja Omerzel PRINAŠATI UPANJE	11
RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE Alan Tedeško UPANJE V PSALMIH	16
RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE Matjaž Celarc UPANJE ŽIVLJENJA VEČNOSTI V LK IN APD	18
RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE Maksimilijan Matjaž PREOBRAŽEVALNA MOČ UPANJA	22
BOŽJA BESEDA V SPOMINU s. Snežna Večko BLAGOSLOVLJEN JE VSAK, KI NOSI V SEBI BOŽJO BESEDO	25
BOŽJA BESEDA V ZAKONU Teja Omerzel VSE PRENAŠA, VSE VERUJE, VSE UPA, VSE PRESTANE (1 KOR 13,7)	32
PRIPOROČAMO V BRANJE s. Snežna Večko RAZISKAVA O SVETEM PISMU	35
BOŽJA BESEDA V PODOBI Marjan Drev NEKAJ MISLI O KIPARSKEM POKLICU	36
SMEJATI SE S SVETIM PISMOM Marc Gellman NOBENIH NALOG NA NEDELJO	38
OSEBE V SVETEM PISMU Izet Veladžić TISTI MALTEŽAN, ZARADI KATEREGA JE PAVEL DOŽIVEL BRODOLOM	39
CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO br. Jan Dominik Bogataj AVGUŠTIN IN ODPUSČANJE: MED PREDRZNIM UPANJEM IN ČRNOGLEDIM OBUPOM	40
IZZIV ZA OSEBNO DELO Teja Omerzel PUSTITE	42
SVETOPISEMSKA NIŠA Vinko Ošlak PAVLOVE SKUŠNJAVE	44
BOŽJA BESEDA NA PLATNU p. Andraž Arko EDEN NAJBOLJ UNIKATNIH FILMOV O KRISTUSU	48
MALI KLJUČ SVETEGA PISMA s. Snežna Večko KRŠČANSTVO SE ŠIRI V SVET	49
MOLITEV Z BOŽJO BESEDO Nina Šavli MOLITEV PAPEŽA FRANČIŠKA O UPANJU	50

BOŽJA BESEDA DANES je katoliška biblična revija, ki jo izdaja Zavod Biblično gibanje s podporo SŠK. Izhaja trikrat letno.

Revijo lahko naročite ali odjavite po pošti na naslov gibanja in uredništva.

NASLOV ZAVODA IN UREDNIŠTVA:
Zavod Biblično gibanje
Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana
info@biblicnogibanje.si
www.biblicnogibanje.si
www.facebook.com/biblicnogibanje.si

UREDNIŠKI ODBOR:

Tatjana Rupnik, Jure Koželj, Snežna Večko, Bogdan Rus, Marko Rijavec, Teja Omerzel

GLAVNI UREDNIK: Samo Skralovnik

ODGOVORNI UREDNIK: Maksimilijan Matjaž

LEKTORIRANJE: Aleksandra Kocmut

FOTOGRAFIJE: Avtorji uporabljenih fotografij so navedeni pod fotografijami.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Samo Skralovnik

PRELOM IN PRIPRAVA ZA TISK: Robert Rošker

OBLIKOVNA ZASNOVA: Branka Smodiš

TISK: Salve, d. o. o., Ljubljana

Priporočen je prostovoljni dar za pokritje stroškov izhajanja revije.
Transakcijski račun pri Delavski hranilnici: SI56 6100 0002 0986006

SVETO PISMO, ZGODBA UPANJA

Pruski kralj Friderik Veliki (1712–1786) je nekoč prosil svojega zdravnika, naj mu da dokaz o obstoju Boga. Zdravnik mu je odgovoril: »Vaše veličanstvo, to je obstoj Judov.« Ranočelnik je ciljal na viharo zgodovino Judov. Skozi stoletja njihovega obstoja so se namreč ponavljali poskusi njihovega uničenja. Od faraonove namere, da jih zasušnji in pomori vse moške potomce, do babilonskega izgnanstva in vse do holokavsta, ki je s podobnimi cilji v celice poslal na milijone Judov. Nekateri ocenjujejo, da je judovski narod najbolj preganjan narod v zgodovini človeštva.

Če bi pred tisočletji morali staviti na narod, ki bo preživel do današnjih dni, na koga bi položili svoje upe? Logična izbira bi bili velikanski imperiji, ki so se v svojem času zdeli večni, neuničljivi: antični Rim, Egipt, Perzija, Asirsko kraljestvo ali kraljestvo Aleksandra Velikega. Toda vsa ta kraljestva, vse omenjene civilizacije danes ležijo v prahu in ruševinah. V času obstoja vseh velikanov pa jim je ob boku »capljalo« malo ljudstvo, za katero nihče ni verjel, da lahko preživi. A judovski narod je preživel, zato je podoba upanja. Nikakor ni naključje, da je naslov njihove himne *Hatikva, Upanje*.

Pred letom 1948 skoraj nihče ni verjel, da se bo judovsko ljudstvo po stoletjih tavanja lahko vrnilo v Izrael. A vendar se je to zgodilo. Skoraj nihče ni verjel, da bo nova država Izrael, obkrožena z morjem sovražnikov, preživela. A vendar je preživela in presenetljivo zmagala v dolgem nizu vojn in konfliktov, ki trajajo še danes.

Med bogatimi prispodobami, ki izražajo upanje v Svetem pismu, ima zato pomembno mesto prispodoba drevesa. Čeprav je posekano ali morda posušeno, na videz mrtvo, iz njegovih korenin še vedno lahko požene novo življenje: »Kakor od terebinte in od hrasta, ko ju podró, ostane korenina, bo njena korenina sveto seme.« (Iz 6,13) Ko se je v starem Izraelu zdelo, da ni več razlogov za upanje, ko je ljudstvo odtavalo na stranpoti, ko je vse kazalo na klavrn konec, Bog sam prebudi – nepričakovano – novo življenje s svojim odpuščanjem in s tem da novo upanje, kakor se je zgodilo npr. takrat, ko se Izraelci vrnejo iz izgnanstva. Bog se že v Stari zavezi razodeva kot Bog upanja.

»Obup je prepovedan,« je imel navado govoriti Abraham Joshua Heschel, eden vodilnih judovskih teologov 20. stoletja, in nadaljeval: »Bog je povsod in nikoli nam ne da naloge, ne da bi nam dal tudi moč, da jo opravimo.« Svetopisemsko upanje ni ne zgolj čustvo ne obris nejasne prihodnosti. Nahaja se med sedanjostjo in prihodnostjo. Trdna zakoreninjenost v sedanjosti, v trenutku mojega življenja, je temelj upanja prihodnosti. Čeprav upanje vključuje čustva, pa upanje samo po sebi ni čustvo. Upanje ni cilj samo po sebi. Upanje je način razmišljanja ali stanje bivanja.

foto: Simiša Kanižaj

Na začetku omenjenega kralja Friderika Velikega so zaradi uvajanja nove in neznane kulture, krompirja, imenovali tudi »krompirjev kralj«. Kadar ima kdo srečo oz. kadar mu kaj uspe, ne da bi si to zaslužil s svojim znanjem, sposobnostjo in prizadevanjem, pravimo, da ima krompir. Ker je bil sprva krompir izrazito nepriljubljen, je moral Friderik državna polja s krompirjem zastražiti. Če je kdo bil namesto v vojno oz. na nevarna območja poslan na polja, je imel srečo – ali krompir, kot se še danes reče.

Sreča torej, podobno kot upanje, ni odvisna od nas, je dar. Upanje je vezano na odnos. Sveto pismo je zgodba upanja, ki nam razodeva, da se upanje vzpostavlja v odnosu, da je upanje dar. • • •

OBUP JE RAZLOG ZA NASMEH

Tisto, ki monštranco naredi monštranco, se ne more kupiti. Ne, ker bi bilo nepodkupljivo, temveč ker se podarja. Zastonj.

Kljub temu da so v cerkvi, v Cerkvi mnogi ne najdejo in nimajo svojega mesta.

Naneslo je, da sem se po rimskih ulicah sprehajal ravno v času »sede vacante« in se tako prav brez sramu in ponižnosti ponujal Svetemu Duhu kot nadvse primeren osebek, ki se pač spozna na vse in bi bil primeren tudi za papeža.

No ja, roko na srce: kljub temu da imam, kot je znano, težave tako s ponižnostjo kot z napuhom, tako hudo z mano res (še) ni.

A pravici bodi zadoščeno: v mali skupinici romarjev, ki sem ji pripadal, so se že med vožnjo – torej še preden smo prispeli v sveto mesto – pa tudi med samim bivanjem tam, ko smo pobožno stopali preko pragov svetih vrat v upanju, da se nam nekoč odprejo tudi tista zadnja in najsvetejša, vnemale debate, v katerih smo reševali in reševali razmere lokalne in vesoljne Cerkve.

V odmevu in pepelu teh debat sem v izložbi trgovine, ki je ponujala mašno opravo in opremo, zagledal skoraj dvometrsko in kakopak zlato monštranco, pa sem se obrnil k ženi, ki je bila seveda z menoj, saj kakšno romanje pa bi bilo, ko bi me romalo zgolj pol, in ji dejal: »Če vrževa skupaj vse najine prihranke, si po moje lahko privoščiva tole monštranco. Dajva, kupiva jo pa pojediva na svoje!« Smejala sva se, seveda sva se smejala, a sva skozi smeh (in skozi solze in zobe) oba vedela, da mislim skoraj pol zares. A kljub smehu in solzam, kljub prihrankom, ki bi nama omogočili nakup, se sleherni trenutek (še vedno) zavedava, da se tisto, kar monštranco naredi monštranco, ne da kupiti. Ker se Tisto, ki monštranco naredi monštranco, ne more kupiti. Ne, ker bi bilo nepodkupljivo, temveč ker se podarja. Zastonj.

Kmalu po povratku sem med nedeljsko mašo grel klop v znameniti slovenski božjepotni cerkvi. Sedel sem nekje na sredi lepo zapolnjene ladje. V klopih in v vidnem polju pred menoj: starejši. Starejši od mene. Eni zgolj malo, leto ali dve, drugi precej več. Za menoj: mlajši. Tako sem sklepal, oziral se nisem, a neutolažljiv in glasen otroški jok iz več grl me je potrjeval v domnevi, da smo se v cerkvi posedli po generacijskem sedežnem redu.

Ker sem sklenil, da bom malo zoprni, bom kar zapisal, tako kot je bilo. Prepričan, ki je vel od oltarja dol, in močno dvomim, da je šlo za veter, za katerega »ne veš, od kod prihaja in kam gre«, je s seboj

prinašal vonj po naftalinu ... In to še razumem: ta dobra zakmašna obleka se ne obleče vsak dan, še vsak teden ne, pa čeprav je nedelja, ampak visi v omari in čaka na posebne priložnosti, kar obisk znamenite slovenske božjepotne cerkve nedvomno je. Ta vonj torej razumem. Ni prijeten, a ga zmorem dojeti in v zmernih količinah tudi sprejeti. A naftalinu je bil primešan še vonj po znojnem in neumi-

foto_Jacob Bentzinger (Unsplash)

tem. Mar obisk maše v znameniti slovenski božjepotni cerkvi ni zadosten razlog, da se človek umije? Seveda je. In nihče pred menoj sedečih ni deloval neurejeno in zanemarjeno. Kar mi je seveda govorilo, da tisti nekdo (ali več njih) ne vonja po zanemarjenosti, ampak po osamljenosti, pomanjkanju pomoči ali morda celo po nemoči.

Prepričan, ki sem ga bil deležen zahrbtno – in je torej vel od vhoda proti oltarju – in za katerega prav tako močno dvomim, da ga je povzročilo prhutanje golobjih kril, pa je s seboj nosil že omenjeno otroško vekanje, podčrtano s čisto običajnim kričanjem

UPANJE JE DAR IN NALOGA ZA VSAKEGA KRISTJANA

Romamo skozi Jubilej upanja, zdaj že pod vodstvom papeža Leona XIV. Smer tega romanja je jasno začrtal pokojni papež Frančišek z mnogimi besedili na temo upanja in romanja v upanju. Namesto izsekov različnih besedil naj nas ob tej priložnosti nagovori malo daljše besedilo papeža Frančiška. Gre za njegov predgovor v knjigi *Upanje je luč v noči*, ki so jo v Vatikanu izdali pred začetkom jubileja, 2. oktobra 2024.

Jubilej 2025, sveto leto, za katero sem želel, da bi bilo posvečeno temi »romarji upanja«, je ugodna priložnost za razmišljanje o tej temeljni in odločilni krščanski kreposti. Posebno v časih, v kakršnih živimo, v katerih nas tretja svetovna vojna po koščkih, ki se odvija pred našimi očmi, lahko pripelje do tega, da sprejmemo stališča mračnega obupa in slabo prikrita cinizma.

*Upanje
pomeni čakati
na nekaj, kar
nam je že bilo
dano: odrešenje
v večni
in neskončni
Božji ljubezni.*

*Upati pomeni
okušati
čudežnost
dejstva, da nas
Bog ljubi, išče
in želi.*

foto_freepik

foto_Simon Hurry (Unsplash)

PAPEŽ FRANČIŠEK IN NJEGOVA DEDIŠČINA UPANJA

*Do vseh
je pristopal
enako, z dostojanstveno
pozornostjo,
in ko je bilo
treba, tudi
»mimo vrste«,
da je le srečal
žejno srce
človeka.*

Nedolgo nazaj sem bila pri maši, kjer je duhovnik med evharistično molitvijo spontano molil: »Spomni se Gospod svoje Cerkve, razširjene po vsem svetu. Spopolni jo v ljubezni skupaj z našim papežem Franciškom ... (premor in zadrega) ... s papežem Leonom IV.« Simpatična »napaka«, ob kateri smo se tudi vsi navzoči prisrčno nasmejnili in s toplino spomnili papeža, ki je tako pomembno usmerjal Cerkev od leta 2013 pa vse do zadnjega velikonočnega praznovanja aprila letos. In tudi zdaj nas spremlja in vodi, morda bolj kakor prej, saj ima v nebeškem Jeruzalemu veliko bolj proste roke, kot jih je imel v Vatikanu.

OSEBNO DOŽIVETJE BLIŽNJEGA SLOVESA OD PAPEŽA FRANČIŠKA

Po nekem skrivnem Načrtu sem se znašla v Rimu ravno v dneh, ko sta se vesoljna Cerkev in cel svet poslavljala od papeža Franciška. Spomnim se, kako je tisti ponedeljek, 21. aprila, med srečanjem nekdo vzkliknil: »Sveti oče se je vrnil k Očetu.« In že smo molili očenaš zanj in za cel svet ...

Sledili so prvi pogledi žalosti in zaupanja v novost, ki jo v svoji brezmejni dobroti pripravlja nebeški Oče, ki svojih otrok nikdar ne zapusti.

Cel svet je takrat želel dihati z dogajanjem v Vatikanu. In res, prihajale so prve vesti o tem,

Krščansko upanje ima svoj temelj v Jezusu in samo v Jezusu, v njegovem odrešenju.

PRINAŠATI UPANJE

Mitja Markovič skupaj s sodelavci vodi živo župnijsko občestvo v Šentjurju pri Celju. O njihovem delu in vidnih sadovih se širi glas daleč naokoli. A Mitja ni le župnik. Sploh pa nikoli ni želel biti »gospod« župnik. Je tudi skavt po imenu Razigrani s. viharnik – in prav ta razigranost se čuti v njegovem delu z otroki, mladimi, pa tudi z vsemi, ki vero šele tipajo, tudi z velike razdalje. Poleg tega je srčen športnik – kolesar, hribolazec, turni smučar. A najbolj in predvsem: Mitja je poklicni prinašalec upanja. To vem iz izkušnje – saj sva dolga leta sodelovala v župnijskem občestvu župnije Videm-Krško.

Mitja, tema letošnjega svetega leta je upanje – in ko sem te prosila za pogovor, si skoraj takoj rekel: »To je moja tema.« Kaj te pri upanju tako nagovarja?

V temo upanja sem nekako »zaljubljen« že od

časov, ko sem pripravljal svojo diplomsko nalogo in se med drugim poglobljal tudi v to, kako to vrlino razume britanski filozof in teolog Nicholas Lash. Upanje zato razumem zelo daleč od kakega poceni optimizma.

Optimizem (in pesimizem) ima eno zelo problematično razsežnost ... Človeka namreč naredi pasivnega. Če bo na koncu tako ali tako vse OK, zakaj se ne bi v miru usedel na kavč in počakal na konec?

Z upanjem je drugače. Še vedno vemo, da bo na koncu vse prav – ampak to vključuje tudi mene, moj angažma. Krščansko upanje ima svoj temelj v Jezusu in samo v Jezusu, v njegovem odrešenju. V dejstvu, da je na veliki petek bila »vojna« dobljena. Bil je to Dan D. Bitke se še odvijajo. Ni še popolnega miru. A izid je že znan. Jezus je zmagal. In na nas je, da se ga oklenemo, da ostanemo Njegovi.

In še nekaj: upanje ni čustvo. Je odločitev. Drža.

In še nekaj: upanje ni čustvo. Je odločitev. Drža. Četudi je nevihta naredila svoje, grem spet na njivo in jo obdelam.

Tudi sveti Avguštin in Tomaž Akvinski ne govorita o upanju kot o razpoloženju, ampak kot o teološki kreposti – nekaj, kar človek prejme. Podarjena mi je. In me vabi, da z njo sodelujem.

foto_osebni arhiv

Upanje je torej nekaj precej trdnjega in globljega kot zgolj pozitivno razpoloženje. Kje še vidiš temelje za tako razumevanje upanja?

Velik razlog za kristjanovo upanje se prižge že, če pogledamo v zgodovino Cerkve. Hitro lahko opazimo, da je vsako obdobje krize in preizkušnje tudi čas, ko Bog z veliko milostjo hodi z nami in prebuja svoje darove. Prebuja karizme. Prebuja srca izjemno angažiranih, svetih, daljnovidnih posameznikov in skupin.

V tem smislu se lahko tudi časa, ki ga živimo – in je brez dvoma prelomen – samo veselimo. Seveda spet – kot sem že dejal – ne na način, da bi si razpeli visečo mrežo med dve palmi in vzeli v roke koktajl, ampak tako, da tudi sami odgovorimo na Božji klic.

Naše poslanstvo je, da smo prinašalci upanja. Ljudje današnjega časa niso v tako veliki meri ljudje brez vere, kot so ljudje brez – upanja. Manjka ta občutek, da nismo sami, da je z nami Nekdo, ki nas presega. Manjka ta temelj. V tem smislu kristjani moramo biti sejalcji upanja. In misijonarji. Ni dovolj, da poskrbim za »svoje« upanje, ampak ga moram buditi, ponuditi tudi svojim prijateljem, ki bi ga brez mene pogrešali.

Pripovedoval si mi o lepi izkušnji Družinske kateheze v vaši župniji. O tem, da ste za rdečo nit katehez izbrali stavek: »Nekateri so šli.« Lahko poveš kaj več o tem?

Res je. Z ekipo, s katero pripravljamo program in vsebino Družinske kateheze, smo razmišljali o realnih potrebah prijavljenih družin in smo ugotovili, da moramo tudi družinsko katehezo oblikovati predvsem evangelizacijsko. Torej tako, da ustvarimo polje, ki bo omogočilo osebno odločitev za Jezusa. Zato smo si zadali za cilj preprosto opazovati posameznike, ki so v najrazličnejših okoliščinah, na najrazličnejše načine začutili notranji klic, to povabilo, da je treba nekaj narediti ... in so šli. Včasih je bilo to preprosto in hitro zaupanje, največkrat pa so to odločitev spremljali krčeviti boji, izgovori, želja po umiku, želja po poceni miru. In kot sem omenil že prej: naredili so korak kljub vsemu. Kljub dvomu. Kljub občutku nezadostnosti in nesposobnosti. In smo spet pri upanju. Upanje ni, ko imaš vse. Upanje je, ko veliko ključnih reči manjka – pa kljub temu greš dalje.

UPANJE V PSALMIH

Ko psalmi
opevajo
Gospodova
mogočna dela
v zgodovini,
odpirajo
upanje, da bo
Bog posegel
v dogajanje tudi
v prihodnosti.

Psalmi nam pripovedujejo o upanju posameznikov in celotnega Izraela na različne načine. V hvalnicah je prisotna zavest, da je Bog gospodar časa in prostora. Ko opevajo Gospodova mogočna dela v zgodovini, odpirajo upanje, da bo Bog posegel v dogajanje tudi v prihodnosti. Žalostinke imajo vselej tudi izraze zaupanja, ko psalmist pričakuje rešitev od Gospoda. Če imamo pred očmi sosledje psalmov, pa so sodobni razlagalci razvili pojem »dinamika molitve« v Psalmih. Slednja se giblje od žalostinke do hvalnice, prehod pa je pogosto zaznamovan s psalmi zaupanja, kjer se psalmist sklicuje na Gospodovo moč. Imamo pa tudi psalme, kjer je upanje v Gospodovo rešitev izrecno izraženo s pojmi upanja.

ZAVEST, DA JE BOG GOSPODAR ČASA IN PROSTORA V HVALNICAH

Hvalnice opevajo Gospodova mogočna dela v naravi ali njegovo dobroto v zgodovini. S tem ko predložijo antične dogodke in se ozirajo v preteklost, odpirajo upanje za prihodnost, saj kažejo na Božjo moč in skrb za svet. V njih je Bog predstavljen kot Gospod časa in prostora, ki vodi svet v skladu s svojo voljo.

Ko psalmi
govorijo
o Božji dobroti,
ne mislijo
na kakšno
lastnost
Boga, ampak
na njegov
aktivni poseg
v prid človeka.

Ps 117 vabi k hvalnici vsa ljudstva, ker je Gospod pokazal svojo ljubezen in zvestobo. Izraz *hesed*, ki ga prevajamo kot »ljubezen« ali »dobrota«, nima ustreznega prevoda, gre pa za izraz solidarnosti znotraj družine ali klana. To, da je Bog pokazal svojo solidarnost, pomeni, da je storil nekaj konkretnega za svoje ljudstvo, zato je vreden, da ga hvalimo. S tem pa se odpira tudi upanje za prihodnost, saj verjamemo, da bo Bog še deloval v prid svojih izvoljenih. Na to kaže tudi drugi izraz, *emet*, ki označuje Gospodovo »zvestobo« v smislu

trdnosti oz. zanesljivosti. Da je Gospod gospodar časa in prostora, je še najbolj vidno v hvalnici Ps 114, kjer jasno izstopajo Gospodova mogočna dela v zgodovini in naravi. Ko je namreč Izrael šel iz Egipta, je sodelovala tudi narava, ki je omogočila prost prehod Božjega ljudstva. Tu imamo motiv izhoda iz Egipta, ki je Božje delo, in prikazana je tudi njegova moč nad silami narave. Če je Bog enkrat tako mogočno posegel, se odpira tudi upanje, da bo spet deloval za svoje ljudstvo.

IZRAZI ZAUPANJA V ŽALOSTINKAH

V žalostinkah psalmist prosi Boga za pomoč v prid sebi in njegovo posredovanje proti sovražnikom, vselej pa najdemo tudi izraze zaupanja, ki prinašajo neke vrste tolažbo v stiski.

Ps 54 je primer osebne žalostinke, kjer se psalmist pritožuje Bogu zaradi tujcev, ki so se dvignili zoper njega in mu strežejo po življenju. V v. 6 beremo: »Toda glej, Bog mi pomaga, Gospod podpira mojo dušo.« Gre za izraz zaupanja v Boga, ki psalmista pripelje do gotovosti uslišanja na koncu psalma: »Kajti iz vsake stiske me je rešil« (v. 9a). Izrazi zaupanja tako odpirajo upanje in dajejo psalmistu gotovost, da bo Bog uslišal njegovo molitev in deloval. Podobno dinamiko najdemo tudi v skupinskih žalostinkah. Ps 44 opeva Gospodovo moč v preteklosti, ko je Izrael zmagoval z Bogom (vv. 1-9), v sedanosti pa je zavržen in ne vidi več mogočnih Božjih čudežev (vv. 10-17). Čeprav krivdo za svoje stanje pripisuje Bogu in se sklicuje na lastno zvestobo (vv. 18-23), vemo, da to ni res, saj je ljudstvo pogosto pozabljalo na Boga. Ne glede na obtožbe pa v ljudstvu še vedno tli upanje, da mu bo Bog pomagal: »Dvigni se in nam pomagaj! Reši nas zaradi svoje dobrote!« (v. 27). Ko psalmi govorijo

foto_Marcus Dall (Unsplash)

foto_Mike Erskine (Unsplash)

foto_Redtigerk (Unsplash)

UPANJE ŽIVLJENJA VEČNOSTI V LUKOVEM EVANGELIJU IN APOSTOLSKIH DELIH

»Zaradi Izraelovega upanja me namreč oklepajo te verige« (Apd 28,20)

Ko se Apostolska dela zaključijo z zgodbo o Pavlu v Rimu, se apostol sam opiše kot jetnik »zaradi Izraelovega upanja«. Kaj je to upanje, ki je vredno verig? Kaj pomeni zanj, za prve kristjane – in kaj pomeni za nas danes?

Ko Pavla poslušajo v Atenah, nekateri menijo, da oznanja novo božanstvo – Jezusa kot Anastasis, tj. »vstajenje« (Apd 17,18). Svet poganov ostaja ujet v mitsko predstavo o človeku, ki si skuša sam priboriti nesmrtnost – kot v Pandorini zgodbi, kjer zadnje upanje ostane zaprto v skrinjici. A Pavel kaže na drugačno, resnično upanje, ki prihaja od Boga – na vstalega Jezusa, ki prinaša odrešenje, odkupitev, svobodo in življenje onkraj verig in omejenosti tega sveta. V Lukovem dvojnem delu – evangeliju in Apostolskih delih – se pred nami razkriva zgodovina odrešenja kot zgodovina

upanja. To upanje se razodeva: (1) v Jezusovem oznanilu kraljestva, (2) v obljubi in izlitju Svetega Duha, (3) v pričevanju apostolov o vstajenju in večnem življenju.

JEZUSOVO OZNAILO KRALJESTVA – UPANJE ZA TUKAJ IN ONKRAJ

Vsako rojstvo v človeku prebudi iskrico upanja – nov začetek, nova prihodnost, nova možnost. A evangelist Luka v pripovedi o Jezusovem rojstvu (Lk 1,26-38) presega to povsem človeško raven pričakovanja. Ne gre le za nadaljevanje znane bibličnega vzorca, kjer Bog poseže v zgodovino tako, da neplodni ženi podari otroka (prim. Sod 13,2-5; 1 Sam 1,1-20). Gre za nekaj radikalno novega: čudežno spočetje iz device po delovanju

Ime, ki ga otrok prejme – Jezus (hebr. Ješua, »Bog rešuje«) – kaže na to, da se v njem uresničuje Božje zveličavno delovanje.

foto: Vasiliea Eftethiou (Unsplash)

PREOBRAŽEVALNA MOČ UPANJA

Kljub temu da v Svetem pismu besedo upanje (gr. *elpis*) v primerjavi z drugimi ključnimi besedami, kot sta vera (gr. *pistis*) ali ljubezen (*agapē*), srečamo redkeje, je vendar upanje tista temeljna dimenzija, ki preveva večji del bibličnih pripovedi. Tema je sicer izražena na različne načine, a je neke vrste rdeča nit, ki prepleta celotno Sveto pismo, vse od poročila o stvarjenju sveta in zmagi luči nad temo v Prvi Mojzesovi knjigi, preko evangelijev, ki se začnejo z oznanilom o rojstvu Emanuela, ki bo Bog z nami »vse dni do konca sveta« (Mt 28,20), do Razodetja, ki se zaključuje z obljubo upanja: »Da, pridem kmalu.« (22,20) Tudi to kaže, da je upanje univerzalna človeška kategorija, ki oblikuje človekovo sedanost in razmišljanje o prihodnosti.

REŠENI V UPANJU

Papež Benedikt XVI. v svoji okrožnici *Rešeni v upanju* ugotavlja, da je upanje osrednja beseda svetopisemske vere in je na številnih mestih

zamenljiva z besedo vera. Odrešenje je najtesneje povezano z upanjem, saj ga predpostavlja. »Odrešenje nam je darovano tako, da nam je bilo podarjeno upanje, s katerim moremo obvladovati svojo sedanost.« (*Rešeni v upanju* 1) Tako pisatelj Pisma Hebrejcem spodbuja občestvo, naj pogumno izpovedujejo svoje upanje, ki je v veri v Jezusa, ki nam je s svojo krvjo odprl novo in živo pot v »Božjo hišo« (Heb 10,19-23), to je v večno življenje. »Vera je temelj (gr. *hypostasis*) tega, kar upamo, zagotovilo (gr. *elenchos*) o stvareh, ki se ne vidijo.« (Heb 11,1) Tekstno izročilo te ključne izjave o veri ni enotno, tako ni enotna tudi njena interpretacija. Vulgata je »temelj« (*hypostasis*) prevajala s *substantia* – nekaj, kar obstaja samo po sebi, kot nosilec lastnosti in temelj bivanja. Srednjeveška teologija je iz tega razumela vero kot nekaj, kar je v jedru že navzoče in je torej realni temelj upanja. Vera torej ni samo neko osebno prizadevanje po nečem prihajajočem, ampak nam že sedaj daje

Upanje
je temeljna
dimenzija,
ki preveva večji
del bibličnih
pripovedi.

BLAGOSLOVLJEN JE VSAK, KI NOSI V SEBI BOŽJO BESEDO

Imeti sveta besedila v srcu ali blizu njega je, kakor da v teh besedilih Bog sam prebiva v nas. Pogovor s s. Metko Tušar, g. Jankom Krištofom in g. Damijanom Dolinarjem o učenju Svetega pisma na pamet.

Kdor je imel priložnost slišati, ko nekdo recitira Sveto pismo na pamet, je doživel sporočilo Božje besede na osupljiv način. Koliko močneje šele deluje na vas, ki ste jo tolikokrat ponavljali, da zdaj živi v vašem spominu ...

DAMIJAN: Da, deluje v globini srca, v globini biti. Ne vem, če sem dober človek; sodba glede tega ni moja; vsekakor pa sem boljši in bolj dejaven, kot bi sicer bil. Bolj se tudi zavedam svojih mej, svoje omejenosti; zaradi nje in ker se nikoli ne da vsega povedati naenkrat, bodo moji odgovori nujno nepopolni; vsekakor pa iskreni.

Dragoceno je, da morem delčke Božje besede priklicati dobesečno, torej v takem izreku, kakor je bila navdihnjena oz. po navdihu zapisana ter prevedena v jezike sveta, saj le na ta način zaživi v meni v polni moči (in včasih po meni v svetu).

Dragoceno je, da se (lahko) pojavi v zavesti, ko je najbolj potrebno ali tudi ko to hočem, želim.

Dragoceno je, da ob dobesečnem učenju večkrat odkrijem kak dotlej še neodkrit pomen ali poudarek ali povezavo.

Dragoceno je, ko Božjo besedo pripovedujem in pri tem večkrat, če že ne vsakič, doživim, kako močno se dotakne navzočih, poslušajočih; povsem drugače kot pri branju. Ne bi mogel reči, zakaj prihaja do tega: morda zato, ker se je Božja beseda v meni ukoreninila, zaživela, in jo zato lahko podam naprej kot del (bistveni del) svojega življenjskega izkustva in zato tudi pričevanja. Kakorkoli, o učinkih deklamiranja/pripovedovanja priča tako

neverbalna povratna komunikacija kot tudi izrecni odzivi nekaterih navzočih, poslušajočih.

JANKO: Res je to veliko odkritje. Velikokrat sem izkusil, kako neposredno deluje pripovedovana Božja beseda na ljudi. Deluje seveda najprej v meni, ki si z velikim naporom in dolgotrajnim učenjem prisvojim besedilo. V učenju svetopisemskega besedila se njegova vsebina vedno bolj zrašča z mano in postane moja najbolj tedaj, ko ga pripovedujem drugim. Je pa tu še en potreben korak: naučiti se pripovedovati na povsem naraven način, tako kakor babica pripoveduje svojim vnukom to, kar je v svojem otroštvu doživljala. Silno je treba paziti, da Božje besede ne pripovedujemo patetično, temveč povsem naravno. Zato namesto besede »recitacija« raje uporabljam »pripoved«.

S. METKA: Vedno sem občudovala ljudi, ki so svetopisemske citate kar stresali iz rokava in zraven povedali še knjigo, poglavje in celo vrstico. Imela sem občutek, da si nobene stvari ne morem dobesedno zapomniti, kaj šele, da bi vedela, kje to je v Svetem pismu.

S Svetim pismom sem se začela bolj redno ukvarjati precej pozno, pri tridesetih letih. Spomnim se, da sem kot otrok rada listala po velikem rdečem Svetem pismu in opazovala slike, nekatere sem tudi prerisovala. Do Svetega pisma s samim besedilom pa sem doživljala neko strahospoštovanje in občutek, da ga ne razumem, zato me ni toliko pritegnilo. Vedno pa sem čutila neko privlačnost in hrepenenje po njem.

Zdaj doživljam Sveto pismo kot odnos z živo Božjo osebo. Dokler ni bilo telefonske aplikacije, sem ga vedno nosila s seboj v torbi. Tudi v nahrbtniku v hribe. Bilo je že z menoj na Triglavu.

Kako se vam je porodila misel, da bi se Sveto pismo učili na pamet? Kakšna želja vas je vodila?

JANKO: Začel sem s slovensko poezijo. Pred kakimi dvajsetimi leti sem se spomnil, da bi se lahko naučil nekaj pesmic na pamet. Pri tem me je vodila moja ljubezen do lepe slovenske besede, ki so nam jo posredovali veliki pesniki našega naroda. Ko sem jih imel že nekaj na zalogi, sem se lotil tudi daljših, in to mi je dalo pogum za še daljša besedila. Ko sem jih že veliko znal na pamet, sem začutil neko potrebo po tem, da bi jih komu pripovedoval. Ko so to nekateri slišali, so me začeli vabiti na kulturne večere. In to je bil začetek tudi mojih nastopov. Nekaj časa sem potem tudi ponujal celovečerne sporede slovenske poezije. Nato pa se mi je zdelo, da ni čisto v redu, če kot duhovnik ponujam le posvetno literaturo. Tedaj sem se lotil pridige na gori. A ne v današnji slovenščini, temveč sem vzel besedilo iz Dalmatinove Biblije. Ker se je ravno pripravljalo Trubarjevo leto, sem dodal še nekaj starozaveznih besedil in Pavlovo visoko pesem ljubezni v štirih jezikih: grščini, latinščini, nemščini in slovenščini. Tako sem v Trubarjevem letu predstavil celotno pot, po kateri smo Slovenci dobili Božjo besedo. Ker je sledilo Pavlovo leto, sem se že med predstavami učil besedila iz Pavlovih pisem. S pomočjo poklicnega režiserja sem ta besedila nato predstavil v različnih vlogah apostola narodov: kot pisca, kot pridigarja, kot izdelovalca šotorov, kot jetnika ... Po Slomšku sem pozneje predstavil še tri velike preroke in nazadnje v »njegovem obličju« najlepša evangeljska besedila. Vedno bolj sem doživljal, kako blizu s svojimi pripovedovanimi besedili prinesem ljudem Besedo, ki jim pri navadnem branju ostaja tuja in oddaljena.

DAMIJAN: V času osamosvajanja Slovenije in ponovnega vzpostavljanja demokracije so bile razmere (ne samo na državni, ampak tudi na lokalni ravni) težke in nevarne. Takrat sem se zavedel, da bi v morebitnem zaporu, še zlasti v samici, težko preživel, če ne bi imel pri sebi (ali v sebi!) Božje besede. Edino zanesljivo je bilo, da bi Beseda dobesedno živela v meni.

foto_osebni arhiv

VSE PRENAŠA, VSE VERUJE, VSE UPA, VSE PRESTANE (1 Kor 13,7)

ZAKONSKI PROFIL

IMENI IN PRIIMEK: Ankica in Boštjan Kovačec

ZAČETEK IN KRAJ NAJINE POTI: Koper 2004/2005

ZAKONSKO POT SKUPAJ HODIVA (ŠTEVILO LET): 13 let

NAJBOLJ PONOSNA SVA NA: najine skupne odločitve

NAJLJUBŠI TRENUTKI V TEDNU SE ZGODIJO: ko se skupaj s deklicama zvečer, preden gredo spat, močno objamemo, razposajeno norimo in na koncu zmolimo.

ČE BI IMELA NA VOLJO TRI BESEDE, S KATERIMI BI OPISALA

NAJINO ZAKONSKO POT, BI TO BILE: najina drugačna pot.

NAJBOLJ NAJIN ODLOMEK V SVETEM PISMU: Iz 55, 8-9

NAJIN NAJLJUBŠI SVETOPISEMSKI LIK: sveti Jožef

SVETO PISMO SE V NAŠEM DOMU NAJVEČKRAT NAHAJA: v spalnici in v jedilnici

NAJINA POROKA

Ob odločitvi za poroko vaju je verjetno spremljalo veliko vprašanj, upov in sanj. Kako je v tistem času spregovorila Božja beseda in kaj sta iz nje odnesla na pot zakona?

Ko sva se odločala za poroko, je imela Božja beseda pomembno vlogo. Že pred trinajstimi leti sva izbrala odlomek iz Prvega pisma apostola Pavla Korinčanom (1 Kor 13), ki govori o ljubezni: »Ljubezen je potrpežljiva ...«

A.: Ta odlomek je na poročni maši prebral moj brat v hrvaščini, kar je bilo zame posebno doživetje. Vsako besedo sem srkala vase. Zdelo se mi

AVGUŠTIN IN ODPUŠČANJE: MED PREDRZNIM UPANJEM IN ČRNOGLEDIM OBUPOM

»Naše življenje je zdaj le upanje, naposled pa bo naše življenje večnost (*Vita nostra modo spes est; vita nostra postea aeternitas erit*)« (*Razlage psalmov* 103.4.17). Za Avgušтина to ni zgolj lepo zveneča retorična fraza, temveč pravi temelj njegove teologije. Ni vidika krščanskega upanja, ki ga škof iz Hipona (354–430) ne bi raziskal, še posebej pa ni dimenzije upanja, ki ji avguštinški genij ne bi podelil ali ohranil polne teološke globine. Ideja upanja je sorodna sami srčki Avguštinovega nauka, ki jo prežema več dimenzij – pa vendar se vse znova združujejo v eno: antropološka razsežnost upanja je neposredno povezana s kristološko, teološka s cerkvenostno (ekleziološko), etična z eshatološko in tako dalje.

Avguštin nosi naziv Učitelj milosti (*doctor gratiae*). Razsežnost milosti je razprl do neskončnosti, ker je prav tako razširil razdaljo med sedanjim stanjem grešnega človeka in polnostjo, h kateri ga je Bog namenil ob stvarjenju ter jo ponovno vzpostavlja po odrešenju. Upanje napolnjuje ta vmesni prostor – med stokanjem ustvarjenega sveta in rešujočo Božjo milostjo; je napor in veselje, potrpežljivost in zaupanje, vztrajnost in gotovost. Predvsem pa je za Avgušтина upanje sam Kristus: s svojim trpljenjem in smrtjo je živel naše sedanje stanje, z vstajenjem pa je vnaprej udejanjil naše končno stanje.

Upanje je torej postavljeno zgolj v Boga, kajti samo od njega prihaja odrešenje (nauk o milosti); upanje ima svojo podlago v Kristusu, ker je v njem odrešenje objektivno dano (nauk o odrešenju); upanje je usmerjeno v eshatologijo, kajti le tam bo dopolnjena naša odrešenska pot. Upanje nas vodi v romanju proti nebeškemu Jeruzalemu, preobrača lestvico vrednot in določa nov smisel veselja in bolečine.

Ko se v *Razlagah psalmov* (*Expositiones in Psalmos*) loti slovitega Psalma 51 (50), t. i. *Miserere*, se najprej posveti njegovemu naslovu, v katerem je opisan Davidov greh: »Davidov psalm, ko je prišel k njemu prerok Natán, ker

je šel k Batšébi« (Ps 51,2; prim. 2 Sam 11). David je v vsej patristični tradiciji veljal za predpodobo Kristusa, kralja, preroka in duhovnika, predvsem pa tudi za zgled spokorjenega grešnika: po eni strani za najizrazitejši simbol človeške krhkosti, po drugi pa za model iskrenega kesanja. Avguštin na podlagi Davidovega primera torej oblikuje svoj duhovni nauk glede upanja v odpuščanje:

»A vendar se je zgodilo. Vse to sem morda povedal za tiste, ki niso grešili, da bi bedeli in varovali svojo čistost, da bi se majhni bali, ko vidijo, kako je padel veliki. Toda če me posluša kdo, ki je že padel in v svoji vesti nosi nekaj hudega, naj usmeri svoj pogled na besede tega psalma; naj opazuje velikost rane, a naj ne obupa nad veličino Zdravnika. Greh, združen z obupom (*peccatum cum desperatione*), pomeni gotovo smrt. Naj torej nihče ne reče: »Storil sem nekaj hudega, zdaj sem vreden obsodbe, Bog takih grehov ne odpusti – zakaj torej ne bi greha dodal grehu? Uživajmo v tem svetu v ugodju, razuzdanosti, v sramotnih strasteh; izgubil sem upanje v poplavljanje (*perdita spe reparationis*), naj imam vsaj to, kar vidim, če že ne morem imeti tega, v kar verujem.« Psalm, ki poziva k pozornosti tiste, ki niso padli, ne želi, da bi obupali tisti, ki so. Kdorkoli si, ki si grešil in ne veš, ali se lahko pokesaš svojega greha in dvomiš o svojem odrešenju, poslušaj Davida, ki vzdihuje. Tebi ni bil poslan prerok Natán – tebi je bil poslan kar David sam. Poslušaj ga, kako vpije – in vpij z njim; poslušaj ga, kako vzdihuje – in vzdihuj z njim; poslušaj ga, kako joka – in njegovim solzam dodaj svoje; poslušaj ga, ko se je poplavljal – in veseli se z njim. Če nisi mogel ubežati grehu, si ne zapiraj še upanja v odpuščanje (*spes veniae non intercludatur*).« (*Razlage psalmov* 50.5)

Upanje v poplavljanje in odpuščanje je eden ključnih vidikov Avguštinove duhovnosti. Seveda se veliki cerkveni učitelj zaveda, da lahko tovrsten govor pri poslušalstvu naleti tudi na sprevržen moralni laksizem: »Ostaja očitek, da ljudje pomnožujejo svoje grehe zaradi upanja na odpuščanje

PAVLOVE SKUŠNJAVE

SKOK S TEMPLJA

Pavla ne bi vznemirilo, ko bi bil na Aretasovem dvoru pridržan in vržen v temnico, kjer bi čakal, da stopi v neugasljivo svetlobo, česar Aretas IV. ni mogel vedeti, Pavel pa je prav to učil, kamor ga je pot popeljala. Vznemirilo ga je, da ga je kralj brez vsake grožnje pustil prostega oditi, Pavlove besede o kamnih in kruhih pa je razumel kot duhovit izgovor za to, da v resnici vendar nima takih moči in sposobnosti, kakršne mu ulice in trgi pripisujejo, kakor je to v navadi praznovernega ljudstva, se je ob tem tešil, ne da bi dal stvar pribočniku za vselej odložiti med akte.

Prva shodnica, ki jo je Pavel obiskal, je bila malo zunaj kamnitega obzidja, nekako že na tujem, kjer so bivali revnejši Judje, ki niso bili menjalci denarja ali zdravniki ali pravdoreki, bili so največ pomožni delavci ali vrtnarji, kar je pomenilo že skoraj srednji sloj. Rabin Malka mu je na široko odprl vrata in se razveselil rojaka, ki ga je mogel prepoznati že zgolj po njegovih skromnih oblačilih, po katerih je bilo zlahka spoznati Juda med Arabci in drugimi prebivalci Petre. Pavlu se je zdelo, malo je v sebi okleval, če morda prenašlo, da se ta rabin ne bi veselil tega, kar so njegovi sovorniki naredili Gospodu, tako najbrž tudi zanj ne bo usodno nevaren naslov. Namesto običajnega, a precej zapletenega, skoraj magičnega pozdrava Petrajcev tu hebrejski, nebeško preprosti *Šalom* – Mir ti bodi! – saj Jud razume mir precej drugače kakor ajdje, za katere je to odsotnost vojne ali pa banditskih vpadov, medtem ko je za Juda to prisotnost Božjega blagoslova in njegovih obljub, predvsem še tistih, ki so naslovljene na njegovo izvoljeno ljudstvo Izrael. Mir ne potrebuje komentarja ali dodatka, tako je isto besedo z vso resnostjo njenega pomena izrekel tudi Pavel, ko ga je rabin Malka že držal v objemu in sta si oba že nakazala poljub, ki ga meso pozdravlja-jočih med Judi nikoli, za nobeno ceno, ne sme izpeljati do konca. »Lepo je Judu naleteti v tem kamenju

na Juda!« je rekel rabin, ko je Pavla za komolec povedel v svojo hiško, pol kamna, pol lesa zveržene rasti, kar je bilo treba zadelati z glino, in po glino je bilo treba z vpreženim osličkom za več kakor dan poti.

Judom sem postal kakor Jud, da bi pridobil Jude; tistim, ki so pod postavo, kakor bi bil pod postavo, čeprav sam nisem pod postavo, da bi pridobil tiste, ki so pod postavo, je bil njegov odgovor, kakor ga je dosti pozneje izpovedal Korinčanom. A tudi Grkom znam biti Grk, da bi opravil isto delo, in gotovo tudi Arabcem Arabec, si je mislil pri sebi, ne da bi to rekel na glas. Tako se je pozneje predstavil tudi kapricioznim Korinčanom, ki so vedno znova povpraševali po njem v vseh mogočih podrobnostih, malo manj pa v velikem, ki ga jim je skušal oznaniti.

»Verjamem pa, da si ti ves, kar te je, naš človek, popoln Jud ...?« se je pozanimal rabin, da bi bila stvar razrešena brez ostanka. Ali naj reče rabinu, s katerim se prvič vidi, morda tudi zadnjič, le Bog to ve, kar bo nekoč ko potaknjen ogenj dal vedeti Rimljanom: *Jud namreč ni tisti, ki je to v očitnem, pa tudi obreza ni tista, ki je to v očitnem, v mesu: ampak Jud je tisti, ki je to na skrivnem, in obreza je obreza srca, po duhu, in ne po črki. Priznanja ne dobiva od ljudi, temveč od Boga ...* Ne, to ni mleko, to je že težja hrana, je pomislil, to povem, ko se globlje razgovoriva. A nekaj stvarnega je moral reči: *Jaz sem Jud, rojen v Tarzu v Kilikiji, odrasel pa sem v tem mestu. Ob Gamálielovih nogah sem se natančno poučil o postavi naših očetov. Bil sem vnet za Boga, tako kot ste danes vi vsi ...* Skromnemu predobzidnemu rabinu Malku je zaprlo sapo. »Sam Najvišji mi je poslal

naproti tako pomembnega moža naše vere, Paulos!« »Mojega pomena ni prav veliko, vrli Malka,« mu je ugovarjal Pavel, »kar dela v meni kaj dobrega, nisem jaz, ampak ta, ki me je odkupil in nato še prenašal,

foto: Levi Meir Clancy (Unsplash)

MOLITEV PAPEŽA FRANČIŠKA O UPANJU

foto_Anton Darius (Unsplash)

foto_Dewang Gupta (Unsplash)

Papež Frančišek se ni utrudil ponavljati, da temelj upanja ni v naši dobri volji in optimizmu, ampak v Božji ljubezni do nas ter da ga zato varuje in obnavlja samo molitev. V poslanici za svetovni dan mladih 2023 je zapisal:

Krščansko upanje ni lahek optimizem in ni placebo za lahkoverneže. Gre za gotovost, zakoreninjeno v ljubezen in vero, da nas Bog nikoli ne pušča samih in drži svojo obljubo: »Tudi če bi hodil po globeli smrtne sence, se ne bojim hudega, ker si ti z menoj.« (Ps 23,4). Krščansko upanje ni zanikanje bolečine in smrti, pač pa je obhajanje ljubezni vstalega Kristusa, ki je vedno z nami, tudi kadar se zdi, da je daleč. Za nas je Kristus sam velika luč upanja in voditelj v naši noči, ker je bleščeča jutranja zvezda.

Da pa se ne bi odtrgali od upanja evangelija (1 Kol 1,23), je poudarjal, da imamo molitev, ki je prva moč upanja. Naše upanje se z molitvijo varuje in obnavlja. *Z molitvijo ohranjamo prižgano iskrico upanja.* (Iz poslanice papeža Frančiška za svetovni dan mladih 2023)

Na veliki petek, dan, ko se spominjamo največje teme, zapuščenosti in smrti Boga, je na koncu molitve križevega pota leta 2018 v rimskem kolo-seju v temi, osvetljeni s prižganimi svečami, molil:

Vpričo tvojega vzvišenega veličastva se v mrakobnosti našega obupovanja prižiga iskra upanja, ker vemo, da je tvoja edina mera ljubezni do nas ta, da nas ljubiš brez mere:

UPANJA, ker tvoje sporočilo še danes navdihuje toliko ljudi in narodov, da samo dobro lahko premaga zlo in hudobijo, samo odpuščanje lahko potolče zamero in maščevalnost, samo bratski objem lahko razpodi sovražnosti in strah pred drugim;

UPANJA, ker tvoja žrtev še danes oddaja vonj Božje ljubezni, ki boža srca toliko mladih, ki ti še vedno posvečajo svoje življenje in postajajo živi zgled dobrote in zastonjskosti v tem našem svetu, ki ga razžira logika dobička in lahkega zaslužka;

UPANJA, ker toliko misijonarjev in misijonark še danes izziva dremavo vest človeštva, ko tvegajo svoje življenje, da bi ti služili v ubogih, v škartiranih, v emigrantih, v nevidnih, v izkoriščanih in v zapornikih;

UPANJA, ker je tvoja Cerkev – sveta in sestavljena iz grešnikov – še danes kljub vsem poskusom, da bi jo očrnili, luč, ki sveti, opogumlja, dviga in pričuje o tvoji brezmejni ljubezni do človeštva, zgled nesebičnosti, ladja rešitve ter vir gotovosti in resnice;

UPANJA, ker je s tvojega križa, ki je sad požrešnosti in strahopetnosti številnih pismoukov in hinavcev, priteklo vstajenje, ki je preobrazilo temo groba v blesk jutranje zarje nedelje, ki ne bo poznala večera, in nas uči, da je tvoja ljubezen naše upanje.

Gospod Jezus, daj nam vedno milost svetega upanja! (Papež Frančišek v Koloseju, 30. 3. 2018, prevod molitve br. Miran Špelič)

KO NEKDO ŠE KAR VERJAME, DA JE CERKEV
SYSTEMATIČNO ZATIRALA ZNANOST:

Glej, da se ne boš
dal zapeljati in te
ne bo ponižala
tvoja neumnost.
(Sir 13,8)

KOMARJI POLETI:

Vsi prežijo na kri ...
(Mih 7,2)

IN KAJ BOŠ POČEL POLETI?

Malo bom spal,
malo dremal, malo
držal roke križem
in počival.
(Prg 6,10)

KO PRED SVOJO SIMPATIJO
REČEŠ NEKAJ RES NEUMNEGA:

Glej, daleč bi
pobegnil, prenočeval
bi v puščavi.
(Ps 55,8)

TISTA ENA SOPRANISTKA, KI
PREGLASI CEL ZBOR PRI MAŠI:

Ne družì se s
popevkarico ...
(Sir 9,4)

KO UDARI JULIJSKA VROČINA:

... moja moč je
oslabela v poletni
vročini.
(Ps 32,4)

ZAVOD
BIBLIČNO
GIBANJE

BIBLIČNA ŠOLA
Evangelii gaudium

**Novo študijsko leto (2025/2026)
bomo posvetili modrostnim besedilom.**

Med modrostne knjige spada pet knjig Stare zaveze: Job, Pregovori, Pridigar (Kohelet), Sirahova knjiga (Ekleziastik) in Knjiga modrosti. Tem dodajamo še Psalme in Visoko pesem. Po tradicionalnem mnenju je nekatere od teh del napisal kralj Salomon.

Modrostne knjige se večinoma bolj kot za velike teološke teme in zgodovino ter prihodnost lastnega ljudstva zanimajo za osebno usodo posameznika v luči svetopisemskega Boga. Prava modrost je pravzaprav strah Božji, strah Božji pa je pobožnost. Modrostna literatura se neposredno ukvarja z življenjem v luči večno veljavnih resnic.

V Biblični šoli bomo enkrat mesečno predstavili izbrane modrostne odlomke. Pri vsakem predavanju bodo podane zgodovinska, eksegetska in duhovna razlaga določenega odlomka, sledili bodo napotki za nadaljnje branje, molitev in pogovor.

*Uvodno besedo bo imel celjski škof
msgr. dr. Maksimilijan Matjaž,
besedila bodo predstavili
dr. s. Snežna Večko,
dr. Samo Skralovnik in drugi.*

Datumi srečanj so
(vsakič od 17.00 do 18.30):

23. 10. 2025	26. 3. 2026
27. 11. 2025	23. 4. 2026
18. 12. 2025	28. 5. 2026 in
22. 1. 2026	25. 6. 2026 (v živo)
26. 2. 2026	